

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)

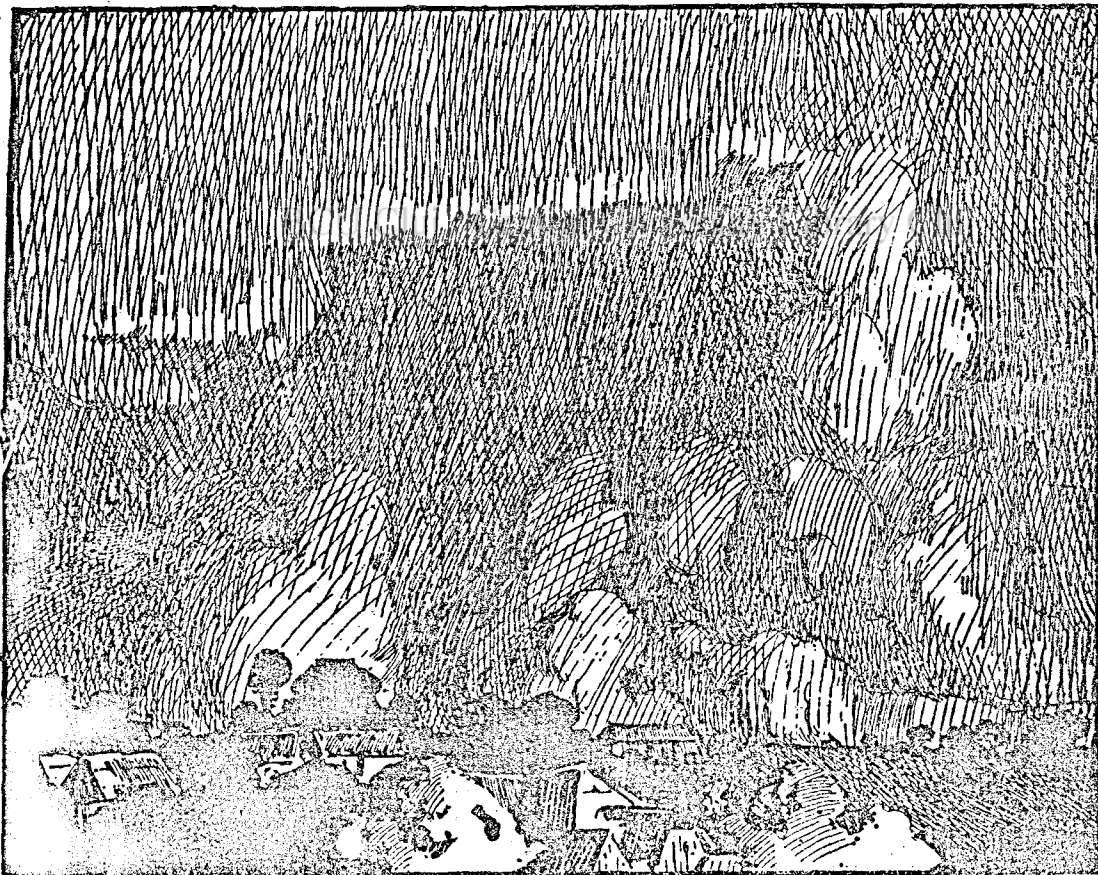
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Mit hozott Medárdus?

Hirt adtunk régebben arról, hogy a tudó-
állítása szerint az idei nyár száraz és me-
lesz. A tudósok megállapításai szerint

kisültek. 1898 nyara sem volt hűvösnek mond-
ható. 1898 óta éppen 35 esztendő telt el. Tehát
ebből azt következtették az időjárás megfi-

220005 1824

ugyanis az időjárásban megisméltendő szaka-
szosság van. Különösen német és orosz tudó-
sok állítják, hogy a száraz és nedves időjárasi
formák 35 évenként váltakoznak. Ebből kiim-
dulva azt állítják, hogy idei nyarunk éppen
olyan vagy hasonló lesz, mint volt a nyár
1863-ban és 1898-ban. 1863-ban óriási száraz-
ság volt, a nagy meleg miatt a gabona és fű

gyelésével foglalkozó tudósok, hogy nyarunk
az említett évek nyarához lesz hasonló.

Ezeket a megállapításokat május és ju-
nius hónap időjárása egyáltalán nem igazolja.
Május végén mindenféle nagy hidegek ural-
kodtak és eső is bőven esett. A régi regula
bevált és az utolsó fagyos szent napjának
hajnalán káros fagy pusztított sok helyen. Sőt

junius hónap elején is a Székelyföldön több helyen volt dér.

Az évszázados hagyományok *Medárdus* napjának különös jelentőséget tulajdonítanak az időjárás alakulásában. Ha *Medárdus* napján esik az eső, azt tartjuk, hogy 40 napig állandóan esős idő lesz. Idén egész Erdély területén esett *Medárduskor* az eső.

A május-végi, junius-eleji fagyok és a *Medárdus* napi eső megcáfolják azt, amit az időjárás tudósai állítanak. Ezek után lehetséges, hogy a hirdetett és megjósolt aszályos nyár nem fog bekövetkezni, de bizonyos az, hogy idén is lesz forró nyarunk szárazsággal. A természet csodálatos gépezet. Igaz ugyan, hogy az időjárás a mi éghajlatunk alatt meglehetősen szeszélyes, azonban minden természeti tűneményben bizonyos kiegyenlítődés és összhang felé való törekvés van. Ugy értjük ezt, hogy ugyanakkor, mikor Földünk bizonyos pontján a rendestől eltérő hideg van, egy másik pontján egészen bizonyosan a rendestől eltérő meleg uralkodik. Ugyanígy van az esőzés eloszlásával is. Ha valahol 40 napig esik, van a Földnek egy másik pontja, ahol a rendestől eltérőleg 40 napig szárazság uralkodik. Az is kétségtelenül megállapítható, hogy az időjárási jelenségek minden évben bizonyos átlagos eső mennyiséget és hőmérsékletet eredményeznek. Ha tehát eddig hideg volt és esett az eső, ahhoz, hogy a megszokott átlagos hőmérséklettel és esőmennyiséggel záruljon az esztendő, most már száraz és meleg időjárásnak kell következnie. Ez a feltevés, ha nem is válik be minden esetben, de állíthatjuk, hogy eddig száz közül kilenvenöt esetben bevált.

Természetesen a tudósok között is nagy vita folyik arról, hogy melyik tábornak van igaza: azoknak, akik a hűvös és esős nyár bekövetkezést hirdetik, vagy pedig azoknak, akik száraz, meleg nyarat jósolnak? Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy sok tudós a mostani hűvös, esős időjárás okát különös természeti tűneményben keresi.

A tavalyi évben Délamerika területén

sok tűzhányó hegy tört ki. A tűzhányó hegy nagy mennyiségű hamut dobtak ki magukból. Vizsgálatokkal megállapították, hogy egy ilyen kis tűzhányó a tavalyi kitörése alkalmával 3 ezer megrakott vasuti kocsisúlyával egyenlő mennyiségű hamut szórt ki magából. A tűzhányók kiszórt hamujából sok kerül a levegőbe. A levegő felső rétegébe kerülő tűzhányó hamunak különös jelentősége van. Évekig megmarad lebegő állapotban porfelhőket alkotva és, ami a mi nézőpontunkból a legfontosabb, a porfelhők felfogják a nap sugarait. Ha pedig a nap sugarai nem érik el a földet, úgy az időjárás hűvösebbé válik. Azt állítják a tudósok, akik a hűvös és nedves nyarat jósolják, hogy a levegőben lebegő tűzhányó hamu miatt a földre jutó Nap-meleg egy ezred részével csökkent. Ezt a csökkenést, bármilyen kicsinek is látszik, nálunk, a mérsékelt éghajlat alatt hideg és esős időjárást okozhat.

Bármint is van, meg kell ismételnünk azt a tudományosan is bebizonyított megállapítást, hogy a természetben a rendestől való eltérések mindég kiegyenlítődnek.

Ilyenformán tehát korai még kimondani azt, hogy idén hideg és esős nyarunk lesz. Sokkal inkább azt állíthatjuk, hogy idén is lesznek szép, meleg száraz időszakok. Ezeknek hatása alatt az emberek hamar elfelejtik, hogy május és junius hűvösök és esősek voltak. A mérsékelt égöv alatt elterülő földrészek időjárását a szeszélyesség jellemzi. Sokszor megemlékeztünk már arról, hogy Erdély időjárása különösen szeszélyes, mert a nyugati és keleti oldalról érkező időjárási formák Erdély fölött találkoznak. Itt háboruznak egymással felettünk a hideg és a meleg az eső és a szárazság, a szél és a szélcsend. Tudjuk, hogy a háboru kimenetele mindig nagyon kétséges. Így van ez a jó és a rossz időjárás harcában is. A reményt azonban, hogy szép nyarunk lesz, nem szabad feladni, mert — ismételjük — a természet törvényei azt parancsolják, hogy a sok rossz időre jó időnek kell következnie.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni
Korábbi hirdetés

Kigyók az anya kebelén.

Nemrégiben fejeztük ki bankódásunkat és megbotránkozásunkat azok miatt az elfajulás miatt, amelyek Udvarhelymegye színmagyar lakosságának körében lábrakaptak. Kormány zsoldján élő, nép barátjaiként hetrenkedő álpróféták magyar fajuk ellen való megnyilatkozásokba ugrattak bele egy csomó tudatlan embert. Vásárt csaptak a legszentebb ragyonunkból: a nemzeti becsületből s a magyar nyereségéért elárulták jogos küzdelmeink egységes frontját.

Lelkünk sajkása még le sem csillapodott: már új gomoszságok híre üt sebet rajtunk. Az udvarhelymegyei mocsárból minden eddigig felülmúló undokság zudult az erdélyi magyar küzdelmek útjába. Irtózáttal kérdezzük: ilyen aljasságra is tud vetemedni magyar ember? Ilyen szentségtelenséget tudnak elkövetni azok, akiket hivatásuk, kötelességük, esküjük éppen a megcsufolt szentségek szolgálatára rendelt?

Az esetet olvasóink ítélőszéke elé állítjuk: honja le ki ki maga számára a tanulságot? A vezető a nemzeti összetartás útjának elhagyása, a hatalommal való hitvány megalkuvás, az önérdeknek a közérdek fölé való helyezése, az álpróféták szavainak meghallgatása?

Új helyzetünkben, amelyet a békeszerződések teremtettek legtöbb keserűséget okoztak nekünk iskolai sérelmeink. Nemzeti műveltségünk fenntartása és fejlesztése elé ezer akadályt állítottak. Felsőbb tanintézetek alapítványi birtokait elvették, falusi iskoláink épületeit nagyon sok helyen elfoglalták, az összes iskolák működését a legválogatottabb ürügyekkel megnehezítették, igen sok helyen lehetetlenné tették, tanítóink anyagi helyzetét tönkretették.

A cél nyilvánvaló: az erdélyi magyarságot az iskola útján ki akarják forgatni nemzeti műveltségéből, nyelvéből, történelmi hivatásának érzéséből. Ezt a célt kiáltoán elárulja a magyar-lakta területeknek ugynevezett kultur-zónákra való beosztása. Az ilyen területeken regáti származású vagy magyarul egyáltalán nem tudó tanítók dupla fizetés mellett gyötrik a magyar gyermekeket olyan tanítási módszerekkel, amelyek a román kultúrát nem képesek a gyermekek lelkébe csepegtetni, de arra alkalmasak, hogy a magyar kultúra el-

sajátítását lehetetlenné tegyék s ezzel gyermekeinket a műveletlenségnek dobják martalékkul.

Ezek ellen a sérelmek ellen a magyarság egyházi és politikai vezetősége hősies védekezést folytat a békeszerződések által teremtett lehetőségek között.

A felhalmozódott sérelmek ellen 1931-ben dr. Balogh Arthur szenátor és dr. Pál Gábor képviselő panasziratot adtak be Genfben a Népszövetséghez. A Népszövetség hármass bizottsága azonban ezt a beadványt elutasította és így a magyarság sérelmei ezuttal sem jutottak orvosláshoz.

Az elutasítást fölháborító indokolásra alapítja a Népszövetség bizottsága. A közzétett okmányok között ugyanis két udvarhelymegyei magyar tanítónak a nyilatkozata szerepel, amely így hangzik:

„Határozottan kijelentjük, hogy a római katolikus, illetve református felekezeti iskolák minden akadály nélkül működnek, minden tantárgyat magyar nyelven tanítunk és 1919 óta egyetlen iskolát sem zártak be.“

Hazudtak ennél nagyobbat mostanság! Mert naivabb, végzetesebb hazugság kevés hangzott el a magyar történelemben.

A két áruló neve: Veress Donát és Hodgyai Géza. Az első székelyudvarhelyi katolikus tanító, a második a kányádi református iskola tanítója.

Az egyházak természetesen fegyelmi vizsgálatot indítottak az arcátlanul hazudó árulók ellen. Olyasmível védekeznek, hogy a revizor ugratta bele őket a nyilatkozat aláírásába. Dehát követhet el ilyen butaságot tanult ember, ha nem végtelenül könnyelmű vagy gonosz önzés nem irányítja?

Mi azt hisszük, hogy ez a rettenetes eltévelyedés is arra a fertőzött légkörre vezethető vissza, amelyet hírhedt álpróféták teremtettek Udvarhelymegyében.

Szegény Udvarhelyszék! Valaha innét irányították a székelység politikai és művelődési életét. Udvarhelyszék volt a székelyek — anyaszéke!

Hová jutott a szerencsétlen anya! Milyen veszedelmes, gonosz kigyókat melenget a kebelén!

Külföld

Nagy tanácskozás Londonban. Hatvanhét állam százötven képviselője és nagyszámu hivatalos kíséret előtt nyitotta meg Angolország és a brit birodalom uralkodója a londoni világgazdasági tanácskozást. Joggal utalt az angol király a tanácskozást megnyitó beszédében arra, hogy ez az első olyan nemzetközi tanácskozás, amelyen az uralkodó elnököl s ez a körülmény is eléggé bizonyítja a tanácskozás nagyjelentőségét. A király rövid, de a dolgok lényegére ható beszéde megállapította a világtörténelemben eddig példátlan gazdasági válság főbb jelenségeit s felhívta a kiküldötteket arra, hogy vezessék a világot a jólét és rendezett haladás útjaira.

A király megnyitó beszédének óriási volt a hatása s azután megindultak a nyilvános tanácskozások. Ezeknek azonban sokkal kisebb a jelentőségük, mint a nem nyilvánosan folyó bizottságoknak, mert ezeknek az eredménye fogja megmutatni, hogy lesz-e sikere a nagy világtanácskozásnak vagy nem? Addig is az egész világ visszafojtott lélekzettel reménykedik, hogy vajjon meg is lesz az eredményük.

Adós, fizess. Junius 15-én újabb részletei váltak esedékesé Amerika európai követeléseinek. Az amerikai kormány felhívást intézett valamennyi adós állam kormányához, hogy az esedékes — valamint a hátralékos törlesztési részleteket fizessék meg, mert különben nem lesz módja a tartozások rendezéséről tárgyalásba bocsátkoznia. Az adós államok közül ed-

dig egyedül Anglia fizette ki a junius 15-iki részletet: tizenkilenc millió dollárt, de kifejezte, hogy ezt abban a feltevésben tette, hogy a fizetés a már felülvizsgált és újra rendezettnek tekintett tartozására történt.

Gömbös és a királykérdés. A magyar királypártiak a költségvetés tárgyalásakor újabb rohamot intéztek a királyság visszaállítására, természetesen Ottó királyfi megkoronázásával. Ezért a magyar miniszterelnök szükségesnek látta, hogy határozottan kifejtse a kormány álláspontját ebben a kérdésben. Gömbös szerint a Habsburg-ház trónvesztését kimondó törvény nem erőszak eredménye, hanem a nemzet akaratán alapul és megfelel a nemzet nagyobb része akaratának. Ez a törvény fenntartotta a királyság — a nemzeti királyság — intézményét és a kormányra bizta a kezdeményezést a visszaállításban. A kormány élni fog ezzel a jogával — alkalmas időben, de a mai idők erre nem alkalmasak s különösen nem alkalmasak egy 21 éves tapasztalatlan gyermekifjú trónraültetésére. A képviselőház túlnyomó többsége élénk helyesléssel fogadta a fejtegetéseket.

Az aláírt szerződés. A négyhatalmi szerződést végre aláírták s ezzel az európai békét tíz évre biztosítottnak lehet tekinteni. Mussolini nagy beszédben jelentette be az aláírást az olasz országgyűlésben és utalt arra, hogy ha nem is az eredeti szöveg szerint, a szerződés megadja a békeszerződések revíziójára a lehetőséget. Ezt hangoztatják azok a francia újságok is, amelyek kezdettől fogva támadták ennek a szerződésnek a gondola-

tát, míg az angol újságok nagyobb része épen ebből a szempontból nem találja kielégítőnek a szerződés új szövegét.

Az azonban mindenképen bizonyos, hogy Mussolini ezzel a munkájával nagy szolgálata tett a béke ügyének s ezért ajánlani akarják a jövő évi Nobelbékedijra.

A magyar külkereskedelmi mérleg. Az idén az első öt hónapjában a magyarországi behozatal értéke 118 és fél millió pengő volt, míg a kivitelé 122 millió kilencszázezer pengő, tehát 13 millió és négyszázezer pengővel több.

Valószínű, hogy ez a helyzet az év egész folyamán megmarad, mert Németországgal és Svájjal is kötöttek kiviteli megállapodást, a termés pedig jó közepesnek ígérkezik.

Merényletek Ausztriában. A nemzeti szocialisták sorozatos bombamerényleteket követtek el Ausztriában. Ezek a merényletek nem csak nagy károkat okoztak, hanem áldozatokat is követeltek. Ezért a kormány erélyes lépéseket tett a rend biztosítására és feloszlatta az összes nemzeti szocialista szervezeteket.

BLASKÓ MARIÁ
Apák, Anyák napja

Tartalmaz 10 ünnepi beszédvázlatot, 36 verset, 24 szövegdarabot és 10 élőképes szövegvázlatot kísérettel. Az értékes, tartalmas könyv ára csak 90 lejt.

Kapható a

Minerva könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria
(volt Deák Ferenc-utca.)

Belpolitikai hírek

MEGHIVÓ.

Az Országos Magyar Párt f. évi július hó 2-án délelőtt 10 órákor, Marosvásárhelyen a Transsylvania szálló nagytermében tartja nagygyűlését, melyre a vármegyei és törvényhatósági párosi tagozatok képviselőit, az Elnöki Tanács és Intézőbizottság tagjait, a Szerv. Szabályzat 25. §-a értelmében tisztelettel meghívjuk.

Kolozsvár, 1933. június 14.

Dr. gr. Bethlen György sk., Dr. Deák Gyula sk.
elnök. főtitkár.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és előterjesztések.
2. a) az Intézőbizottság jelentése a Párt működéséről.
b) az szakosztályok előterjesztését.
3. Általános tisztujtás.
4. Indítványok.

Riadalom a lej miatt. A párizsi és londoni pénzpiacra a román értékpapírok értéke csökkenőben van. A kormány idegesen figyel az események alakulását és mindent elkövet, hogy ezzel kapcsolatban a lej értékének csökkenését meggátolja. A jelentőség különösen azért figyelemre méltó, mert a lej értékcsökkenésének ideje egybeesik a londoni világgazdasági konferencia megnyitásának időpontjával.

Jó bizonyítvány... A kormánypárti listán megválasztott Máthis András szenátor beszédet tartott a bukaresti revízióellenes gyűlésen. Nem foglalkozunk Máthis úr beszédével, de azzal kapcsolatban meg kell állapítanunk, hogy Vajda miniszterelnöknek Máthis úr beszéde nagyon tetszett. Vajda Máthis után állott a tömeg elé és a következőket mondotta:

JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZÍTENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ”

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre!
Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár.

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve”,
15 lei előzetes beküldése ellenében.

— „Vigasztalásomra szolgál, hogy ma, az egész világ színe előtt, a kisebbségek képviselői egymásután ismerték el, hogy egyetlen országban sincs olyan jó dolguk a kisebbségeknek, mint nálunk. Büszke vagyok arra, hogy az ország határainak megvédésében a kisebbségeknek ezek a képviselői közösséget vállaltak velünk, románokkal... Az ország kisebbségi képviselőinek itt elhangzott kijelentéseivel kapcsolatban együtt örülök Önökkel a felett, hogy minden egyes kisebbségi ember készen áll arra, hogy végső elhatározással, velünk, románokkal egyetértve megvédje ennek az országnak a határait, úgy ésszel, mint fegyverrel.”

Máthis úr tehát nagyszerűen szerepelt Bukarestben!

Réti Imre, udvarhelyi képviselő úr az udvarhelyi revízióellenes gyűlésen szerzett hasonló érdemeket. Nagy, román beszédében festette, hogy Romániában a magyarságnak kitűnő helyzete van.

Tisztujtó közgyűlést tartott az Országos Magyar Párt székegykereszturi tagozata. Pünkösd harmadnapján a székegykereszturi magyarpárti Tagozat népes gyűlést tartott, mely hivatalva volt a régóta lemondásban levő vezetőség helyett újat választani. E tagozat vezetősége és a

megyei tagozat között az 1930. évi közigazgatási választásokból kifolyólag a pártszervezeti törvény mikénti értelmezése körül elvi ellentét merült fel. Emiatt a tagozat vezetősége beadta lemondását, amely miatt legutóbb a tagozat ügyeit csak 3 tagu direktórium intézte. Végre sikerült az elvi ellentéteket kiküszöbölni és az abból keletkezett elvi sérelmet is eltüntetni. Így időszerezvé vált az új tisztikar megválasztása. A közgyűlés egyhangulag elnökké ismételtén Dr. Elekes Domokos helyi ügyvédet választotta meg, míg ügyvezető alelnök Dr. Gyarmathy Dezső orvos, alelnökök Petre Bálint, Horváth Miklós, Patakfalvi József, titkár Dr. Nagy Sándor, jegyző Patakfalvi Lajos, ellenőrök Girisik Gyula, Kts Zs. János, Ajvász Béla lettek, míg intézőbizottsági tagokká Dr. Gyárfás Pál, Szakáts Miklós, Jakab János, Útő Lajos, Győrfi Domokos, Patakfalvi T. József, Nagy Lajos lelkész, Nagy László, Lőrinczi József gondnok, Farkas Mózes, Nagy András, Dr. Elekes Dénes, Benkő Sándor, Farkas Lajos és Dr. Ferenczy Pál, míg csoportfőnökké Derzsi Béla, Dr. Gálffy Zoltán, Boros Jenő, Szentmártoni Kálmán, Dr. Fazakas Miklós, Dr. Viola Sándor és Csejthej Elemér választatták meg.

Értékek

Julius 2-án lesz az Ezer székely lányok napja. A minden évben nagy sikerrel megtartott *Ezer székelylányok* napját a Szociális Missziós Nővérek ez évben is megrendezik július 2-án, Sárlos Boldogasszony ünnepén. A csiksomlyói ünnepségre fel fognak vonulni ősi viseleteikben a Hargita aljának a Maros, Olt és Nyárád mentének, Háromszék síkságainak, Korond, Parajd és Szováta vidékének székely lakói. Az ünnepi beszédet P. Lukács Mansvét híres ferences népszónok fogja tartani. Az ünnepségre Erdély minden részéből sokan készülődnek.

Üldözik a magyar lelkészeket. Emlékeztetes, hogy Csikmegyében a községi választások alkalmával a többségi lakosság sok helyen erőszakosan lépett fel. Sipos Sándor szárhegyi plebánost, mivel állítólag az erőszakoskodó többségi pártiaknak azt mondta volna: „tolvajok, zsebmeteszők, ellopják igazolványainkat“, feljelentették. Sipos Sándor szárhegyi plebános ügye rövidesen tárgyalás alá kerül.

Szilágy megyében három lelkész ellen indítottak a hatóságok eljárást. Hősök napján Kaplonyban Páter *Bojáci* Zsigmond tartott a temetőben beszédet. Bojáci ellen azt a vádat emelték, hogy a temetőben tartott beszédében azt mondta volna, hogy május 10-ike nemcsak nemzeti ünnep, hanem egyetemes ünnep, mert minden nemzetnek kívánunk háborus halottait, továbbá állítólag annak a nézetének adott kifejezést, hogy csak azokat tekintik hőseknek, akik védelmi harcban estek el, és a Tiszánál elesettek nem hősek, végül pedig, hogy a történelem kerekének fordulása folytán ez a föld előbb

magyar uralom alatt volt, most román uralom alatt van, de Sváboország soha sem lesz. Az alaptalan vád következtében Páter Bojakit letartóztatták és a zilahi ügyészségre kísérték.

Kőrössy Károly kálmándi római katolikus plebános ellen azon a címen indítottak eljárást, hogy május 10-én a templomban gyászmisét tartott. Kőrössy plebános kihallgatása alkalmával előadta, hogy 10-én valóban tartott gyászmisét is egy régebben meghalt kisfiu lelkiüdvéért.

Bünevádi eljárást indítottak a hatóságok Szabó Tibor szaniszlói református lelkész ellen, ugyancsak május 10-iki beszéde miatt. Szabó állítólag azt mondta volna, hogy a románok nemzeti ünnepe nem ünnepe a magyarságnak, hanem szomorúság.

Mégis áthelyezik Kisküküllő megye székhelyét. A Dicsőszentmárton és Balázsfalva között folyó harc a megyeszékhelyért, döntő szakaszba jutott. A belügyminiszter 500 ezer lejt utalt ki, hogy Kisküküllő megye székhelyét Balázsfalvára áthelyezhessék. Az áthelyezésnek záros határidőn belül meg kell történnie. Dicsőszentmártonban és vidékén nagy lehangoltságot keltett a hír.

Értékes ereklyék kerültek vissza Bécsből Magyarországra. Régebbi nemzetközi egyezmény alapján most kerültek vissza Magyarországra azok a műkincsek, amelyeket a Habsburg-család kincstárában, mint osztrák és magyar közös értékek szerepeltek. A visszakerült műkincsek között a legnagyobb értékű II. Lajos páncéltöltöze, amelyet a mohácsi csatában viselt. Visszakerült Rákóczi lobogója és 16 darab könyv, Mátyás király egykori híres könyvtárából.

Emléktáblát helyeztek Kossuth Lajos szófiai lakására. Az 1848-as szabadságharc után Kossuth egy ideig Kisászsiában tartózkodott. Mielőtt Kossuth Lajos Kisászsiába távozott volna Bulgáriában is megfordult. Most szép ünnepség keretében leplezték le azt az emléktáblát, amelyet Kossuth Lajos szófiai lakására helyeztek. Az ünnepségen sok magyar és bulgár előkelőség jelent meg.

Kastélyt akarnak ajándékozni Mihály vajdának Alsófehérvármegyében. Alsófehérvármegyei tanácsa elhatározta, hogy megvásárolja Mihály vajda számára br. Kemény Árpád alsógáldi kastélyát és birtokait.

Olcóbb lesz a gyufa. A kormány és a svéd gyufatársaság között hosszú idők óta tárgyalások folynak a gyufa-szerződés módosítása iránt. A svéd társaság 500 millió lejt fizet jelenleg az államnak a gyufagyártás jogáért. A svédek kérték ennek az összegnek a leszállítását, egyidejűleg pedig javasolták a kormánynak, hogy a gyufa árát dobozonként 3 lejről szállítsák le 2 lejre, mert így több gyufa fog fogyni. Hír szerint a kormány, a svédek ajánlatát komoly mérlegelés tárgyává tette és így valószínűleg már július 1-től dobozonként 1 lejjel megolcsul a gyufa.

Felhőkarcoló papírból. A francia fővárosban csodálatos kiállítású tornyot akarnak építeni. A torony 700 méteres magasságával a világ legmagasabb épülete lenne és autóval lehetne felutazni a tetejére. Ezt a készülő új magassági világrekordot azonban máris túlszárnyalta egy csodálatos felhőkarcoló papírból. A felhőkarcoló 35 esztendő alatt 300 kilométer magasra épült, mert a népszerű magyar képeslap, *Tolnai Világlapja* fennállása óta eddig megjelent számai egymásrarakva ilyen magasságot érnének el. A kultura felhőkarcolója ez a gigantikus papírépítmény olyan világrekord, melyre a híres képeslap méltán büszke lehet.

Fejfájásnál és idegfájdalmaknál, rheuma, köszvény és hüléses betegségeknél nincs jobb, mint a *Togal*-tabletta. A *Togal* oldja a húgysavat! Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!

Csikban elkobozzák a fegyvereket. Csikmegye egész területén nagy erővel folyik a fegyverek elkobozása. A fegyvereket, revolvereket és más hasonló védekezési eszközöket a csendőrszárnyparancsnokságra és a csikszerepai rendőrségre szállítják. Itt sorszámmal és a tulajdonos címkéjével látják el a fegyvereket. A szabályszerű fegyvertartási engedélyre sincsenek tekintettel.

Székely népviseleti képek. Haáz Rezső, a kitűnő művész-etnografusunk eredeti rajzai és színezett képei most jelentek meg a Székelység udvarhelyi folyóirat kiadásában. A 8 képet tartalmazó színes, pompás táblák bekeretezve valóságos hangulatot adó diszei a szobáinknak. Ára 35 lei (utánvétellel 50). A képek megjelentek külön-külön is levelezőlapok alakjában (színes lap 5 lei. A színezetlen kiadása szép rajzok egy táblán 20 lei és külön levelezőlapokon is megvásárolhatók 3 lei). A szép képek hívatva lesznek, mint valami szép dívatlapok elősegíteni a székely ruhacsináltatók jóakaratu megmozdulásait!

A világ varázslói. A világ összes híres bűvészeiről közöl rendkívül érdekes pompás képekkel illusztrált cikket a *Délibáb* új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. A szórakoztató cikkek egész légióját, pompás rádióműsorokat, színházi beszámolókat, híreket, pletykákat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmriportokat, gazdag rejtvényrovatot és még számtalan érdekességet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas *Délibáb* 120 képet közöl és ára csak 20 fillér. Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ek, Jugoszláviában 4 dinár.

Pár szó a székely anyákhoz.

Régi igazság, hogy a gyermek, amíg kicsi, kicsi gond, mikor megnő, nagy gond. Mert amíg kicsi, bizony sok baj van vele, legalább mindig ott van az anyja mellett, kinek tekintete felve, vigyázva kísérheti minden mozdulatát. Ha kelleténél pirosabb az arca, ráteheti kezét a homlokára, hogy nincs-e láza és ha van, ágyba bujathatja, kikurálhatja. Ha a gyermeket megbántják, vagy barátai megdobálják, az anyjánál keres menedéket, vigaszt és ha az anyának fáj valami, gyerekének panaszolja el. Egyek ők örömben-bánatban, különösen a leánygyerekekkel.

De az évek telnek-mulnak, a gyermek egy-kettőre felcserepedik és meg kell tanulnia a maga erejéből megélni. Még ha nem is kényszerítik rá anyagi okok, szokás egy kicsit elmenni hazulról, szolgálni, világot látni, tanulni. A városban aztán bizony elég veszélynek vannak kitéve. Aggódnak is otthon ezért eleget.

Vajjon a városban van-e szegénynek mit ennie, nem soványodott-e meg vajjon, hogy bának vele? Eleinte jönnek a megnyugtató levelek és ilyenkor egy-egy napra megkönnyebbül a szülői szív, de aztán lassan ritkulni kezdenek a levelek, mert a gyermeki szeretet nem olyan erős, mint az anyai és a városi élet sok minden zaja tülharsogja a szeretetet és lelkiismeret szavát, mely levélírással buzdítaná az eltévedt bárányt. Hosszu hónapok, sőt egy-két év is eltelik, anélkül, hogy hír jöjjön a városból és az anyja álmatlanul tölti a munkás napokra következő éjszakákat, nem gondol másra, csak gyermekére és sir, sir, míg elapadnak könnyei és ráncos lesz az arca. A „Székely ifjuság“ ezeken a nyugta-

lan álmatlan anyákon segíteni akar, az ő könnyeket le akarja törölni. Ki rég nem kapott levelet, és így semmit sem tud a Kolozsváron levő gyermekeiről, írjon a jelzett címre: „Székely Ifjuság“ str. Kogălniceanu No. 7, Cluj-Kolozsvár, s azon leszünk, hogy a szülői és gyermeki szíveket összekössük a szeretet arany fonálával.

Ladó Lajos.

Dalosverseny Udvarhelyen.

Daloskerületi hangversenyt tartottak pünkösdi harmadnapján az udvarhelymegyei dalárdák. Első díjat nyertek a vargyasi unit. férfikar (karnagy Kiss Károly), a székelykeresztúri r. kath. vegyeskar (karnagy Tóth Ferenc), továbbá a rugonfalvi és a kiscsambfalvi ref. dalárdák (Kovács Ferenc, Borbély Mózes), amelyek egyúttal nyerő darabjaikat az esti díszhangversenyen is előadták nagy tetszés mellett. Az ünnepi beszédet Tárca Bertalan, központi főtitkár tartotta meg. Horváth-Keresztes gyűjtésű székely nótákat énekelt B. Sólyom Edith. Magyar népdalokat saját hegedűkísérete mellett énekelt Simon Imre. Vajda F.-Révai Gy. A varázssip c. szép énekes jelenét nagy hatással adták elő Udvard Gizike és Nagy Dénes, a ref. dalárda kórusával. E székely dalra és viseletre buzdító, könnyen előadható tündérjelenet nagyszerű programszáma lehetne a székelyföldi estélyeinknek, ha kiadásáról gondoskodhatnánk!

Kisiklott egy gyorsvonat Törökországban. A török főváros, Ankarában közelében egy utasokkal zsufolásig telt gyorsvonat kisiklott. A szerencsétlenség alkalmával 62 ember halt meg. A szerencsétlenséget az okozta, hogy az esőzés miatt meglazultak a sínek.

Megrostálják a jegyzőket. A belügyminiszter rendeletet intézett a vármegyei prefekturákhoz, hogy a községi jegyzőket válogassák meg. A rendelet alapján nyugalomba küldenek minden jegyzőt, akinek 28 szolgálati éve van. Azok a jegyzők, akik nem felelnek meg végzettségük alapján a követelményeknek, rendelkezési állományba kerülnek.

Hányféle nadrágot visel a divatos nő? Erről is, mint minden divatujdonságról, pontos beszámolót közöl a *Párisi Divat* új száma, melyben szebbnél szebb foletteket, kézimunkákat és ezer hasznos leírást talál az olvasó. A szépségápolástól a befőzési tanácsokig a modern divathölgy és a gondos házasszony mindent megtalál ebben a ragyogó lapban, melynek ára a külön kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

Sok ember teljesen elveszti minden életkedvét, mert borzasztóan kinozza a rheuma és köszvény. De nincs ok a kétségbeesésre, mert a szenvedők ezrei nyerték már vissza a *Togal* által egészségüket! A *Togal* erősen hűgysavoldó és a bajt gyökerében támadja meg. Továbbá nagy mértékben baktériumölő.

Szövetkezés

Fordítsunk nagyobb gondot a tejre!

A Csiki Lapokban Szőke Mihálytól figyelemreméltó cikk jelent meg. A cikkről arról értekeznek, hogy Csikmegye állattenyésztői nem használják ki kellőképpen a természet által nyújtott előnyöket. Felhívja arra a csiki gazdák figyelmét, hogy tanuljanak meg a tejjel bálni és gyártsanak kiváló minőségű tejet és vaját, hogy a mai nagy verseny mellett a piacon megállják a helyet. Szőke Mihály cikkéből a következőket ragadjuk ki.

„Egy jól megszervezett tejszövetkezet kitűnő eredményeket mutathatna fel. Tájékoztasl

közlöm, hogy a háború előtt a székelyföldi miniszteri kirendeltség, a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek mellett a tejszövetkezetek szervezését is programjába vette volt. Különösen Maros-Tordában többen alakítottak, amelyek egyrésze 2—3 évi kinlódás után megszűnt. Azonban úgy emlékszem, a nagyernyei hatalmas üzemmé fejlődött, ami az alapításkor már előre sejtendő volt, mert a község akkori papja Szabó György egy messze előre látó, népéért önzetlenül fáradozni tudó, gazdasági érzékkel megáldott ember — állott az élére s a mi szabad ideje volt, azt mind a szövetkezetre áldozta, különösen kezdetben, amikor nemcsak erkölcsi irányu tanácsokra volt szükség, hanem komoly, idegölő, fáradságos munkára, anélkül, hogy neki ebből csak egy fillér haszna is lett volna. Sőt a sajátjából áldozott, csak az ügy menjen és annak idején igen jól is ment.

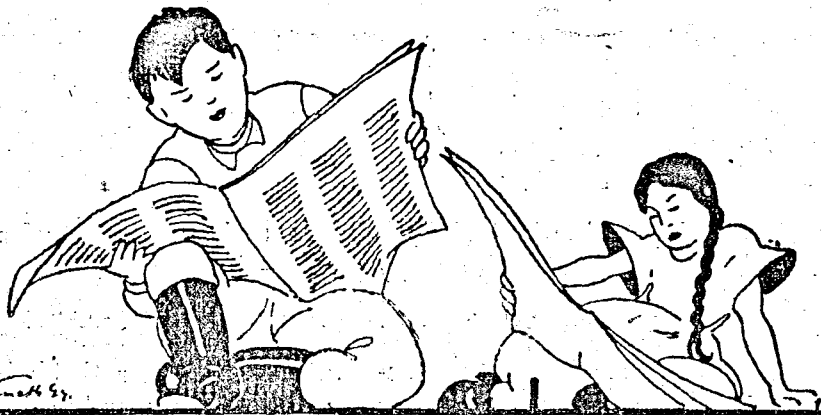
A tejszövetkezetek a tejet, mint ilyent nem mindenkor tudják eladni, hanem kénytelenek vajjá feldolgozni. Tudvalevőleg a tej egy-két napon túl nem tartható, míg a vaj sokáig eláll és a távolabbi vidékekre is elszállítható. Egy kiló vaj előállításához átlagosan 25 liter tej szükséges, ennek ára a tej literjéért 4 lejjel számítva 100 lej, már pedig egy kiló vajért ma 100 lej nem adnak, míg kézi eladásnál kicsinyben a tej literje 4 lej most is eladható. Ezért nincsen tejszövetkezet, a tagjaitól bevett tejet elsősorban mint nyers tejet igyekeznek eladni, mert így fizetődik ki legjobban, de ha nyers tejjel nincs elég bevétel, akkor kénytelen vajjá feldolgozni, amikor természetesen a tej literjéért kevesebbet sem tud fizetni.

De ez nem nagy baj, nagyobb baj az, amikor a gazda sehogyan sem tudja értékesíteni a tejet, ilyenkor a tejszövetkezet áldás, mert bármennyi tejet tagjaitól átvesz, annak árát minden hónap végén elszámolás után pontosan tagjainak kifizeti, így, akinek két jó fejős tehene van, minden hónapban könnyen hozzá jut 1000—1500 lejhez, ami a mai pénztelen világban egy gazdának oly segítség, amit sokat magyarázni nem szükséges.

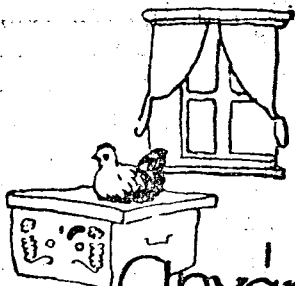
A mennyiség is úgy van meghatározva, akkor és annyit visz, amennyi fölöslege van s az se baj, ha néha semmit sem visz, például ha szárazon áll a tehenc. Tapasztalat szerint a tejszövetkezet nagyon ösztönzőleg hat a több és jobb fejős tehen tartására. A szövetkezet pasztörizált tejből készíti a finom tea-vaját, tehát teljesen egészséges, pompás ízű s a rosz írás, avasizú vajakat a piacról kiszorítja. A vizsza maradó író és lefőlözött tej igen jó takarmány a malacoknak, de a szegény nép saját céljaira is szívesen szokta venni, mert olcsó.”

Művelődési mozgalmaik.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS ÉRSZAKÁCSIBAN. Az érszakácsi ref. ifjuság a Református Olvasókör vezetőségének rendezésében, az építendő közművelődési ház költségeire szépen sikerült műsoros előadást tartott. Szinre hozták Csepreghy Ferenc „Sárga csikó” c. népszínművét. A színmű, valamint az énekszámok bemutatásával és rendezésével Bikfalvi Ernő, Köllös Sándor és Bondár Albert végeztek értékes munkát. Emellett valamennyi szereplő és közreműködő derekasan megállta helyét. A helyből és vidékről összegyűlt nagyszámú nézőknek kellemes szórakozást és élvezetet szereztek. Az előadást szép rendben lefűlt tánemulatság követte.

TEJMAG

Anyám tyúkjá

'Ej mi a köl tyúk anyó, kend
'A szobában lakik itt bent?
'Lám, csak jó az Isten, jót ad,
'Hogy felvitte a kend dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,
'Még a ládra is fölszáll,
'Eszébe jut, kotkodácsol,
'S nem verik ki a szobából.

'Dehogy verik, dehogy verik!
'Mint a galambot etetik,
'Válogat a kendermagban,
'A kis király sem él jobban.

Ezért aztán, tyúk anyó, hát
'Jól megbecsülje kend magát,
'Parkodjék, ne legyen ám
'Tojás szükében az anyám. —

'Morzsa kutyánk, hegyezd füled,
'Hadd beszéljek mostan veled,
'Régi cseléd vagy a háznál,
'Mindig emberül szolgáltál.

Ezután is jó légy, Morzsa,
'Kedvet ne kapj a tyúkhusra,
'Élj a tyúkkal barátságba'...
'Anyám egyetlen jószágá.

PETÓFI SANDOR.

Az ördög ajándéka.

Egyszer egy szegény ember kint üldögélt a kapuban. Amint ott gondolkozik, arra megy az ördög, oda ad neki egy dohánymagot:

— Ezt a magot vedd el, szegény ember! Majd ha kikél, idejövök, megkérdezem a nevét s ha addig ki nem találsz — vége az életednek.

Nem tudta a szegény ember, hogy mit csináljon; elvesse-e ne-e a magot? Ha elveti, az is baj, — ha nem veti, az is baj. Így is, úgy is elpusztítja az ördög.

Hát mégis csak elvetette a magot. Ki is kelt a földből az első dohány.

Jön az ördög s kérdi a szegény embert:

— No, szegény ember, tudod-e a nevét ennek a növénynek?

— Nem tudom, lelkem ördögöm. Kegyelem, árva fejemenek, majd később kitálalom.

— Jól van, — mondja az ördög — most az egyszer megkegyelmezek az életednek, de ha másodszor eljövök, megmondd a nevét, mert különben nincs több kegyelem.

Elmegy az ördög s a szegény ember nem találta helyét, nagy bánatában.

— Hát kend, ugyan miért busul? — kérdi a felesége.

— Oh, hagyd el, feleség, ne is kérdezd, úgy sem tudsz segíteni az én bajomon.

Addig s addig faggatta az asszony az

urát, amíg el nem mondta a baját.

— No lássa-e, kend, — mondta az asszony, — ezért ugyan kár busulni, magitek én kenden! Hordjon csak jó csomót az udvarra, a többit bizza rám.

A szegény ember jó nagy sarat az udvaron, az asszony meg beléfeküdt, meghengergőzött benne, hogy csupa szar tetőtől-talpig. Akkor bement a szobába, kitöltötte a dunnát, belebujt. Ami toll volt benne, az mind ráragadt. Mikor kibujt a szobából, olyan volt, mint egy szörnyeteg.

Kimegy az asszony a szobából, hirtelen akkor fordul be az ajtón az ördög.

Az asszonynak sem kellett több, szalad egyenesen a dohánypalántának.

Látja ezt az ördög, megijed, hogy a szörnyeteg eltapossa a dohánypalántát, kiált a szegény embernek:

— Hé, atyafi! hé! Hajtsd el onnét a szörnyeteget, mert mindjárt eltapossa a dohánypalántát!

De bezzeg megörült a szegény ember, mert már tudta a nevét annak az ördögnek a növénynek.

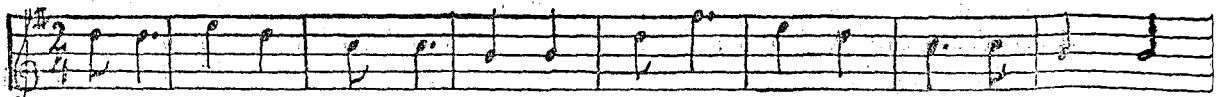
Az ördög elszégyellette magát, s elment. Sajnos, most már ismeri mindenki a dohányt: szegény ember, — gazdag ember. Elterjedt az egész világon, nem hiába hívták az ördögtől az első magot.

Székely dalok és dallamok.

Szereimé megfudakozni...

Mérsékeltén, lépésre.

Gyűjtötte és kótába szedte: Sz. Tóth Vilma

1. Szeremé megfudakozni: Szabad-e mást szerelni?

Tudakoztam, de nem szabad, így a szivgyászban marad!

2. Járok az úton bánkódva,
Mert én meg vagyok átkozva:
Ne legyen szerencsém soha:
Az én iljúságomba. —

az ürge

Írta: Szalay László.

Forró nyári nap. Samu, a cigány, a tanyaudvaron ócska abróncsokból meg rozsdás szögekből borjukantárokat szerkeszt, mi gyerekek meg hárman körülhasaljuk és segítünk szuszogni neki. A hegyes borjukantár azt célozza, hogy a borju ne tudja minduntalan megszopni az anyját.

Egyszer azt mondja a cigány:

— Ahelyett, hogy itt a szájukat tátják, jobb lenne bizony, ha elmennének ürget önteni. Olyan paprikást csinálók belőle, hogy olyat még az öregapjuk se evett.

Tovább hallgattunk, végre Kajetán megkérdezte:

— Osztán hány ürge kéne?

— Hány? — hadarja a cigány. — Minél több, annál több husika jut egyre.

— Jöttök? — kérdem a fiuktól, kik közül az egyik az öcsém, a másik meg az unokaöcsém volt. Én voltam a legidősebb. Tíz éves.

Az unokaöcsém, Kajetán, arról volt nevezetes, hogy ő minden dolgára ráfizetett. Őt mindig elnadrágolták, mindenütt a rövidebbet húzta, mindent elrontott, eltört. Paplangombot nyelt, babot dugott az orrába, a ruháját bekulimászolta, a gyomrát elrontotta, s a hóna alá keléseket kapott.

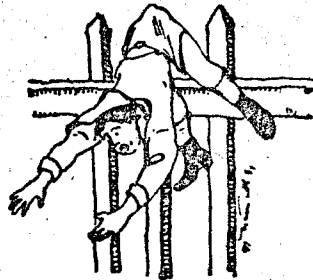
Már a neve is: „Kajetán!” Ehez úgy juttott, hogy volt nálunk egy különös plébános, aki mindent megfordítva csinált. Így elve volt, hogy mindenki azt a nevet kapja, amilyen napon születik. Ez a szerencsétlen kölyök Kajetán-napján jött a világra, csinált hát belőle világ csufjára Kajetánt.

Én Malakiás-napján születtem. Másnap a plébános körörmel mondja az apámnak:

— Malakiás lesz a kölyök neve!

Az apám nem vitázott velem, ahelyett másnap elvitt egy más paphoz s az egy rugott borjuért megkeresztelt Lászlóra.

Hogy milyen szerencsétlen gyerek volt ez a Kajetán, csak egy példát mondom róla. Egy vasárnap az édesanyjával, aki özvegyasszony volt, nálunk voltak ebéden. Kajetán uj nadrágban feszített, ami szemet szurt nekem. Ebéd után barátságos mérkőzést ajánlottam neki, hogy melyikünk veti át magát előbb a hegyes léckerítésen? Kajetán fennakadt a lécc hegyén az uj nadrágjánál fogva s midőn nagy tusakodás után végre lezuhant, nadrág csak itt-ott, szórványosan maradt rajta.

Aztán felkerekedtünk s elmentünk a nagymamához, hogy varrja meg a nadrágot. Kajetán ugyanis és az édesanyja a nagymamánál lakott. A nagymama — felhevülve — először megtagadott minden jóvátételt, de Kajetán, az édesanyja tenyerére gondolva, térdre borult a nagymama előtt és úgy visított, mintha csiklandozták volna. Erre előke-rült a tü meg a cérna s a nadrág a körülményekhez képest üzemképesé lön.

Csak ezt akartam előrebocsátani Kajo-

tán öcsém jellemzésére s az ürge- eset meg-
alapozására.

Odalopóztam a konyhaajtóhoz, elcsiptem
egy vizeskannát, azzal hajrá, mentünk ürgét
önteni.

A legelő közepén volt egy itatókut, el-
sőbbben odaigyekeztünk, a kannát megtölteni.
Nehéz volt a vödör, hárman is alig birtuk
felhuzni, sőt fel se huztuk, mert a munka és
erőlködés közben beleesett a kutba a Kajetán
szalmakalapja. Hát az az ordítás, amit erre
kezdet! Szétvetette a lábát, ökölbe a kezeit,
fejét az égnek szegte és nincs az a klarinét,
ahogy hanggal elcifrázta.

Először hallgattam jóleső gyönyörűség-
gel, mert bosszantott, hogy a rossz szalma-
kalapjáért így odavan, aztán befogtam a te-
nyeremmel a száját s azt mondtam neki:

— Rögtön a fejedben lesz a kalap!

— Hogy! — makogta reménykedve.

— Hát ugy, — mondom, — hogy felhuz-
zuk a vödröt, kiöntjük belőle a vizet, te bele-
ülsz az üres vödörbe, megkapaszkodsz az os-
torfába, mi meg ketten leeresztünk a kutba,
megfogod a kalapod, mire föl huzunk.

— Nagyszerű! — dadogta. — Kezdjük!

Felhuztuk a vödröt, kiöntöttük belőle a
vizet, aztán odaállítottuk a bedeszakázott kut-
nyilás szélére. Kajetán beleugrott, én meg az
öcsém megfogtuk az ostorfát, én rugtam
egyet a vödörön, hogy a kutnyilás fölött le-
begjen. Lebegett is, éppen egy pillanatig. A
másik pillanatban már zuhant, kirántva ke-
zünkől az ostorfát. Ment a vödör lefelé, s a
vizet elérve, akkorát durrant a feneké, mint
egy ágyu.

Nézek hamar a kutba, hát nem látok sem-
mit, csak a háborgó vizet.

— Szaladjunk, — javasolja az öcsém.

— Rögtön, csak egy percig várj még, —
mondom én.

Hát egyszer csak elkezd lassan emelkedni
az ostorfa, s feltűnik vállig a Kajetán feje.
Kifújja magából a vizet, mint a viziló, aztán
ordít velőtrázóan.

— Másszál fel az ostorfán — indítvá-
nyoztam neki, de nem hallotta a saját üvölté-
sétől.

— Huzzuk fel, — mondom az öcsémnek.

Huzzuk is, de megint csak visszaöjtjük.

Kajetán ivott megint, amennyi belefért s má-
z az ordítás se volt olyan fennkölt! Inkább hör-
gött, mint egy igazi ürge.

Akkor ért oda Samu, a cigány, aki kí-
vácsoni volt az ürgevadászatra.

Ő aztán kirántotta Kajetánt és két lábá-
nál fogva fejjel lefelé, sokáig a levegőben ló-
gatta.

Folyt belőle a viz.

Orvosság a török golyó ellen.

Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem Török-
országban hadakozott. Kiséretében volt az udvari
orvosa is, akinek azonban semmiképen sem izlett
a tábori élet. Nagyon szeretett volna hazakerülni.
Elhíresztelte hát a táborban, hogy neki olyan or-
vossága van, amelyet, ha valaki használ, nem
fogja a török golyó. A fejedelemnek is jülébe ju-
tott a dolog. Magához hívatta az orvost és kérte
tőle a receptet. Az ügyes orvos azonban azt álli-
totta, hogy a receptjét Brassóban felejtette, tehát
haza kell érte mennie. Mit volt mit tenni, a feje-
delem hazaküldte a receptért. Hazuról azután
csakugyan elküldte a receptet és a fejedelem ne-
vetve olvasta:

— Aki azt akarja, hogy ne fogja a török go-
lyó, hagyja el Törökországot és jöjjön azonnal
haza.

KASTÉLY ÉS KUNYHÓ.

A kastélynak fölfelé tör
Sugár-tornya,
Homlokáról százegy ablak
Csillog bele a távolba.

Kapujában két nagy ágyú
Tája száját,
Kertészek nyirogatják,
Szépitgetik bokrárt, fájt.

Ha elhagyod, hosszan kísér
Tornya, képe,
De a szomszéd hegyeken túl
Elmerül a messzeségbe.

A kunyhónak nincs tornya, csak
Diófája,
Galambbúgos kis kapuja,
S vén ebe, ki vigyáz rája.

A két ablak szerető szem,
Int, bólogat,
Küzdelemre, dalra serkent
Diófáján a rigóhad.

Ha elhagyod, elrejtőzik
Nagy-szerényen,
De álmodban mindig ott van,
S hozzá vágyol mindig ébren.

HAVAS ISTVAN.

Az oroszán felelete.

A sakál árulkodni jött az oroszánhoz:
— Uram, királyom, a nyul azt mondta rólad,
gyáva vagy.

Nyugodtan felel rá az oroszán:
— A nyul mondhatja, nem bánom. De ha
hírt mondana illet, azzal leszámolnék.

A róka és a nyul.

A halálosan megsebesített nyulhoz odamegy
a róka és azt mondja:

— Valami belső hang azt sugja nekem, hogy
bajodban melletted kell lennem.

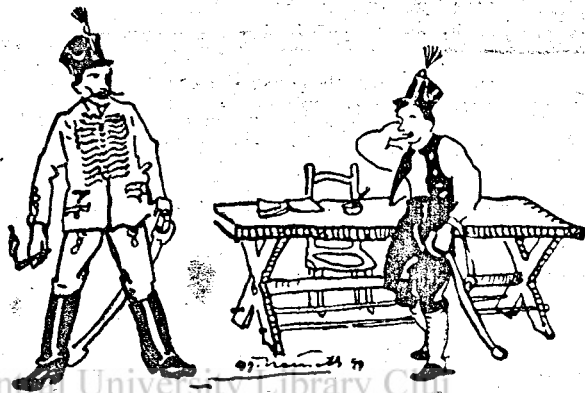
— Az a belső hang gyomrod korgása, —
hajtotta a haldokló állat.

Az öreg huszár.

A bajusz különös disze a katonának
Enélkül olyan, mint a vénasszony. Egyszer, a
régi világban megszólított egy nagy úr egy
öreg huszárt:

— Hát vitéz földi uram, jobb-e most
szolgálni, mint azelőtt?

— Jaj, méltóságos uram, ezelőtt, mikor
megszorult a szegény legény, ment a kapi-

tányhoz, kopogott az ajtón. „Gyere be“, azt
mondotta a kapitány. Bement a katona. „Mit
akarsz, fiam?“ tudakozta. „Vitéz kapitány
uram!“ mondogattam, „megszorultam, nincs
fejér ruhám, adjon kapitány uram vagy két
forintot.“ Megsodorította a kapitány a baju-
szát s kivéven az erszényit: „Van, fiam, van!“
mondotta, „adott az Isten, nesze két forint.“
De most — az ilyen adtának se bajusza, se
pénze!

PARANCSOLAT.

Hogy sokáig élhess:
Tiszteld szüleidet,
Apádat, anyádat!
Miattad ne szálljon
Szívükbe sohase
Fekete búbanat.

Kik nappallá teszik,
A te jóvoltodért,
Még az éjszakát is:
Aldja meg az Isten
Mind a két kezével
A lábuk nyomát is!

Krisztus, a gulyás és a juhász.

Amikor Krisztus Urunk Szent Péterrel a földön járt, egyszer eltévedtek egy pusztában. Megláttak ott egy gulyást, aki nyugodtan heverészett a legelésző marhák mellett. Krisztus és Szent Péter illedelmesen köszöntötték a gulyást. De a gulyás rájuk sem hederített.

— Ugyan, jó ember, — kérdezte tőle Krisztus — nem mondanád meg, merre kell Szalontára menni?

— Arra, ni! — szolt a gulyás és csak úgy fektében vállát vonogatva mutatta az utat.

— No, ebből bizony meg nem tudjuk, hogy merre menjünk! — szolt Krisztus.

Azzal továbbmentek.

— Látod, Péter, — mondta Krisztus — ennek a gulyásnak nincs semmi dolga, mégsem kel föl, hogy a szegény utasnak szivességet tegyen!

Utjukban nemsokára egy juhással találkoztak. No, ennek a juhásznak volt ám sok dolga, baja a nyájával! Ideszaladt, odaszaladt a birkák után. Egy percig sem volt megállása, mert akkoriban a birka még nem legett nyugodtan. Idestova járt-kelt a pusztán, ahogy mondják: bogárzott.

Krisztus Urunk és Szent Péter a juhászt is barátságosan köszöntötte. A juhász meszesen visszaköszönt az utasoknak.

— Jó ember, melyik út visz Szalontára? — kérdezte Krisztus.

— Az, ni! — felelte a juhász s megmutatta a vándoroknak az utat.

— Magam is szívesen elmennék az utasokhoz — mondta aztán — de nem bírok ezzel nyugtalan birkákkal! No, de azért mégis elmegyek, hogy el ne tévedjenek kinyitott lábakkal!

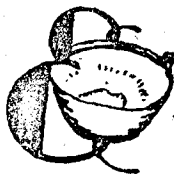
El is vezette a juhász a két vándort Szalontára vivő utig. Ott aztán elbúcsúztak tőlük. Nem is sejtette, hogy kik voltak a vándorok.

— Látod, Péter, — szolt megint Krisztus — mennyi dolga, baja van ennek a szegény juhásznak, azért mégis milyen nyugodt volt hozzánk! A gulyás pedig ott heverészett tétlenül a kut tövében. Ráért volna, mégis megmozdított utba bennünket. No, majd megmutatjuk a sorát a gulyásnak is meg a juhásznak is. Ezentul majd úgy lesz, hogy a gulyás bogárzik. Hadd legyen dolga a gulyásnak, a birkák pedig nyugodtan legelnek, hadd legyenjen mellettük a juhász!

Ugy is lett s így van ez ma is.

Kéleves.

Irta: Móra Ferenc.

Egy nap egyszer Mátyás király meglátta a vadat a budai erdőkben, hogy utoljára eltévedt el közöttük. Majd jobban igyekezett kifelé az erdőből, amíg a vad közöttük keveredett. Pedig már a vad pocska is lefelé csuszka az égről s a vad csillag is ott nevetgált a hegyek tetején.

No az éjszakától meg nem ijedt Mátyás. Aludt ő máskor is harmatos derékaljon, takaródzott ő már máskor is a csillagos éggel. Hanem annál jobban bántotta az éhség, kifog ez a leghatalmasabb királyon is, ha akkora darab szinarany huzza is a tarisznyája sarkát, mint a Mátyás királyét. Bezzeg neki is örült Mátyás, mikor nagysokára rátalált az országutra. Nem bánta ő, Pomázra viszi-e, vagy Kalázra, csak vacsorához jusson.

Az országut egyenesen Kaláznak vezette, ott is éppen a bíró házának.

Kaláziról ma sem lehetne azt mondani, hogy ott volna a világ közepe, akkor még épenséggel csak akkorácska falu volt, hogyha az innenső végén elmiákolta magát a macska, a másik végén is hideg rázta az egereket.

A kalázi bíró háza sem volt valami kacsalábon forgó kastély, hanem volt igenis olyan alacsony kis gunyhó, hogy lehajolva is belevágta a király a fejét a szemöldökfába. Csupa szerencse, hogy a koronáját otthon gyta.

— Adjon Isten jó estét! — köszönt be illedelmesen.

— Edd meg, ha jó — mordult rá mérgeesen a kalázi bíró, aki éppen azon szorgalmaskodott, hogy görbe szögeket kalapált egyenesre az ablakdeszkán.

— Meg is enném én atyámfia, akármilyen jó — füzte tovább a szót a király — mert dél óta nyelem az éhkoppot.

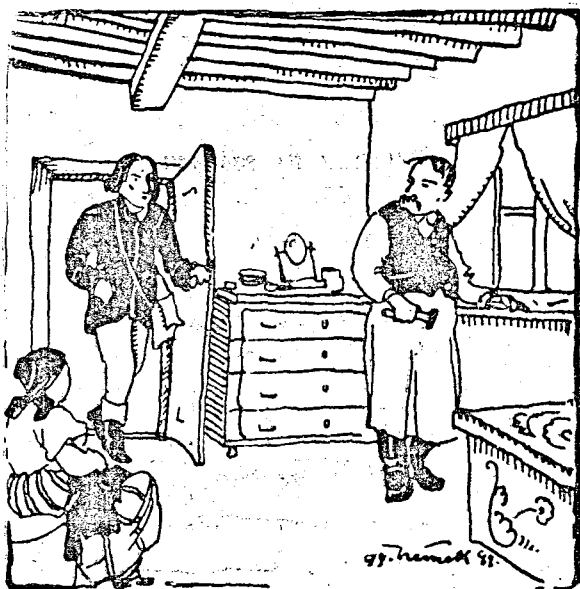
Erre már a kalázi bíró is megszólalt, aki a padkán üldögélve valami rongyos guzyából szedegette ki a cérnát, hogy kárba ne vesszen.

— Ejnye, ejnye, jó ember, de kár, hogy tegnap ilyenkor nem jöttél, akkor ettük meg annak a kenyérnek a haját, amelyiknek a béle tegnapelőtt fogyott el vacsorára.

— No, Mátyás, te se jártál ilyen zsugori kápnél életedben — gondolta magában a király, de szólni nem szólt semmit, csak körülbardonozta szemét a szobában.

— Mit vizsgálódsz, földi? — kérdezte a bíró ijedten, mert attól félt, hogy valami kenyérmorzsa maradhatott az asztal alatt.

— Azt nézem, falálhatnék-e valahol egy darab követ, — mondja a király.

— Már mire mennél te azzal a kövel, atyafi?

— Főznék belőle kölevest. Azzal is beéri a magamforma szegény vándorló legény.

De már erre a bíró is letette görbe szegeit, bíróné is a rongyait.

— Hamar hozzatok hát levesnek valót, — mondja a király — s előkereste a tarisznyájából a szegedi halbicskát.

Hozott is az asszony a kamrából akkora káposztás követ, hogy csakugyan nyögött bele a jámbor.

Hanem a gazda megrántotta a kötője sarkát.

— Hohó, békám! Nem lehet ám úgy prédálni az eleséget ebben a drága világban, kisebb kövel is beéri ez a jó ember.

Azzal keresett az udvaron egy szép kerek kavicsot, amivel a verebeket szokta hajigálni, hogy ne koptassák a palánkot s azt nagy mérgeesen letette Mátyás elé:

— No szegény ember, ne mondd, hogy sajnáljuk tőled a betevő falatot!

— No ezt az Isten is levesnek teremtette, — örvendezett a király. — Csak most már melegítsenek egy kis vizet, amiben megfőzzem.

Pergett a bíróné, mint az orsó, mert majd megette a nagy kíváncsiság s egy-kettőre olyan tűz lobogott a bogrács alatt, hogy ökröt lehetett volna megsütni nála.

Mátyás pedig megkaparásztta a bicskájával a követ s behajította a bográcsba.

— Egyéb se hiányzik már, asszonynéném, csak egy kis lisztecske, meg egy-két tojás, meg egy tenyérnyi szalonna. Az adja meg az izét a kölevesnek.

Ki se mondta még Mátyás a szíve kívánságát, már ott volt az asztalon a szép fehér liszt, a pompás husos-szalonna, meg három friss tojás. Gyurt is belőlük Mátyás olyan szalonnás gombócot, hogy olyant még nem látott a kalázi bíró.

— Forr már a köleves, — jelentette a bíróné, mire Mátyás beledobálta a vízbe a gombócokat.

— Lehet már teríteni, asszonynéném!

Kalázi bíróné előszedte a ládafiából a legfehérebb abroszát, leakasztotta a szegről a legrózsásabb tányérját, abból kanalazta ki Mátyás király fakanállal a kölevest.

— No gazduram, egyék velem, — kínálta nagy emberségtudóan a gazdát is. De ez váltig szabódott feleségestül együtt:

— Jó lesz nekünk a köve is!

— Az még puhul egy kicsit, mert igen nehéz fővésü, — biztatta őket a király.

Mikor aztán az éhit elverte, oda kapott a bogrács fölé, kivette belőle a kavicsot s belecsuszattatta azt az ökölnyi aranyrudat, amelyik a tarisznyája sarkát húzta.

— Ugy nézem megpuhult már. Megdagadt a nagy fővésben, bele sem fér a kanalamba.

Mikor aztán a kalázi bíróék odaszaladtak nagy tamáskodva a bográcsához, Mátyás király kiosont az ajtón s nyomtalanul eltűnt mint a füst. A kalázi bíróék kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy utána szaladjanak.

— Nini, apja csupa szinarannyá változott a kavics, majd fiveri a szemem a kavicsa, — lelkendezett az asszony.

A kalázi bíró akkorára tátotta a száját, hogy majd elnyelte a bográcsot kátlanon. Akkorát jajdult, hogy elhallatszott a határba.

— Mi lelt ember! — kérdezte ijedten felesége.

— Az lelt, hogy ha a káposztás főzte volna meg az a vándorló legény, akkor aranyam volna, hogy nem férne el a szobába.

Azzal kapta magát a kalázi bíró, meglen úgy kihajította az aranykavicsot az asztalra, hogy tán meg se állt Kaláztól Pórástól. Szaladtak is utána eszük nélkül, tüvé az egész határt, de máig se találták meg.

Hanem a szalonnás gombóclevest is kölevesnek hívják Kalázon.

NYÁRON.

*En Istenem, mindenütt csak
Jóságodat látom:*

A virágon, a gyümölcsön,

Az arany kalászon.

Vedd hálánkat, édes Atyánk,

Ennyi sok jóságért:

A virágért, a gyümölcsért,

Az arany kalászért.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mit kell tudni az új földadó-kivetésről?

Az életben lévő egyenes adók törvénye szakasza értelmében a földadók 5 évre állítottak meg, s mivel a múlt évben egy 5 éves szakasz letelt, a törvény értelmében az újabb 5 évre kivetendő földadó megállítását ez év elején megkezdték. Mivel törvény, s valamint a miniszteri utasítások értelmében a földadó alá eső mezőgazdasági telekeket a jövedelmezőségük szerint 12 kategóriára osztályozták, minden községben külső segítség nélkül az ottan felállítandó osztályokat állapított meg a földnek a jövedelmére a jövedelem alapján kivetett adó mennyisége. Itten Erdélyben, és ahol a kataszterek fennállanak, az ottan kimutatott kategóriák és a jövedelmek az irányadók. Tehát ha e fenti utasítások betartásával, ezekről eltérőleg másképpen állapították meg az adókiadó bizottságok az egyes megyei osztályozásokat, valamint ez osztályozások alapján kivetett földadókat, úgy ellen akár egyenként s akár pedig együttesen a község lakói a törvény által előírt időponttal felelőleg élhetnek beadván felelőleg a határozatok kifüggesztésétől számított határon belül. E felelőlegéseket a Pénzügyminisztérium mellett működő felelőlegési bizottságok tárgyalják, azonban amennyiben a kategóriák és osztályok megállapítását felelőleg meg egyetlen adófizető is, és felelőleg helyt ad a felelőlegési bizottság, úgy az egyes osztályozásokat ennek az alapján megváltoztatnia az adókiadó bizottságnak. Ezenkívül még egy fórumon élhetnek jogukkal az adófizetők, községi lakosok, pedig általában véve az osztályozások, és a különböző osztályozásokra, illetve kategóriájukra kivetett jövedelem és adó mennyiség megállapítása ellen. Az egyenes adók törvénye értelmében egyidejűleg a Pénzügyminisztérium mellett egy Központi Adóbizott-

ság alakult, amely az egész országra kiterjedőleg általános adóelvekben és adók megállapítása ügyében dönt. E Központi Adóbizottsághoz akár a község lakói, akár pedig a községi előjáróság adhatott be kérést, vagy felelőlegést az osztályok és adók megállapítása ellen, mely esetben a Központi Adóbizottság az egész országra kiterjedőleg megállapíthatja, leszállíthatja az addig érvényben lévő adókulcsokat.

Az általános leszegényedés és a földek értékének és jövedelmének lecsökkenése miatt a folyó évben szükségessé vált, hogy a következő 5 éves periódusra az eddig általában megállapított osztály és kategória kulcsokat leszállítsák. Ezért több felelőlegés futott be az idén a Központi Adóbizottsághoz, amely április és május hónapban döntött a felelőlegések fölött. Mivel kerületenként és osztályonként volt eredetileg is ez adókiadás, ez osztályokat, illetve ezeknek adóit az alábbi módon szállította le.

Az I. kerületben a legelőnél:	III. oszt.	330 lejről	280 lejre	
	IV. "	300 "	260 "	
	V. "	280 "	240 "	
	VI. "	220 "	180 "	
	VII. "	160 "	120 "	
A II. kerületben a szántónál:	VI. oszt.	260 lejről	230 lejre	
	VII. "	220 "	200 "	
	VIII. "	170 "	160 "	
	a legelőnél:	IV. oszt.	260 lejről	220 lejre
		V. "	240 "	205 "
VI. "		200 "	165 "	
VII. "		140 "	105 "	
VIII. "		120 "	80 "	
A III. kerületben a szántónál:	VI. oszt.	240 lejről	210 lejre	
	VII. "	200 "	170 "	
	VIII. "	170 "	150 "	
	a legelőnél:	IV. oszt.	210 lejről	190 lejre
		V. "	190 "	160 "
VI. "		170 "	140 "	
VII. "		140 "	110 "	
VIII. "		120 "	70 "	

A kertjövedelem értékelését 25%-al, a szőlőkét 15%-al csökkentették.

Tekintettel arra, hogy e határozatokat a

Pénzügyigazgatóság mellett működő felebbezési bizottságnak is tekintetbe kell venniök, szükséges, hogy a Pénzügyigazgatósághoz beadott felebbezések során az egyes felebbező adófizetők, hivatkozzanak e fenti központi határozatra, mert ezek szerint kell leszállítani az adókulcsokat.

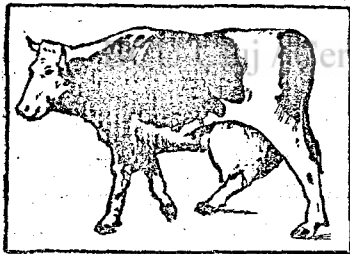
Megemlítjük itten, hogy a Pénzügyminisztérium 1933 május 18-án kelt 49474 számú rendeletével az utadók kulcsait is leszállította és pedig a következőképpen:

mezőgazdasági jövedelem után.
épületjövedelem után
ipari és keresk. jövedelem után
szabadfoglalkozás után
ingójövedelem után
fizetések és nyugdíjak után

Tehát e szerint kell a felebbezések leszállíttatni az utadókat is, amelyeket leszállításokkal egyidejűleg nagy adóményt jelentenek az adófizetőknek.

Dr. Péterffy

Csodatehén a berlini gazdasági kiállításon. A berlini mezőgazdasági kiállításon kiváló tejelőképességű tehén mutatott be egy gazda. A tehén egy év alatt 14 ezer 708 liter tejet adott. Ez a mennyiség átlagosan számítva megfelel naponta 40 liter tejnek. A nálunk érvényes tejárákkal számítva a tehén egy év

alatt 60—70 ezer lej jövedelmet hajtott. A kiváló tejelő tehén érdemét növeli, hogy külseje, vagyis testalakulata, csontozata és izomzata teljesen kifogástalan volt. A tultenyésztett ugynevezett „rekord tejelő“ tehének rendszeren csunya testalkatúak. A tehén a kiállításon első díjat nyert.

Romlanak a terméskilátások.

Az állandó esős és hűvös időjárás miatt a terméskilátások nagyon megromlottak. A kukoricát legtöbb helyen még nem tudták először sem megkapálni. A szalmás gabonaneműek nem tudnak fejlődni, sok helyen a talajban levő nedvesség miatt a vetések sárgulnak. Különösen a mélyebb fekvésekben ve-

tett gabonaneműek állapotára ad aggodalomra okot. A hivatalos megállapítás szerint Románia ez évi gabonatermése kisebb lesz a tavalyinál.

Különben a világ minden részéből kedvezőtlen hírek érkeznek a várható termésről. Különösen Ukrajnában és Szibériában romlottak meg nagyon a terméskilátások. Az amerikai jelentések sem mondhatók kedvezőeknek.

Hogyan védekezzünk a levélfodrosodás ellen? Ószibaracktermesztőinknek június hónapban szokott nagy gondot okozni a levélfodrosodás. Az elvirágzás után szoktak a leveleken jelentkezni azok a sajátszerű elváltozások, amelyek a gomba okozta fodrosodás jelenlétét árulják el. Az elváltozások a fertőzés módjától, függően különböző formában szoktak megjelenni. Vannak esetek, amikor a levélerek közötti összes lemezrészek felhólyagosodása az egész levelet fodrossá teszi. Viszont más esetekben pedig a leveleknek csak bizonyos részein jelentkeznek különböző alakú eltorzulások. Ezen sajátszerű levéltorzulások sohasem tévesztendőek össze azokkal a levélszugorodásokkal, amelyek a levelek fonákán tanyázó levéltetvek állandó szívásának hatására képződnek. Ezért minden levéltorzulásnál előbb győződ-

jünk meg arról, hogy valóban levéltetű vagy nem csak annak megállapítására foghatunk a helyes védekezéshez. A gomba okozta levélfodrosodások esetében az elváltozások még mielőtt a levelek felületén a szaporodó szürkés fehér hamvas képződményekben megjelentek, eltávolíthatók és megsemmisíthetők. Ennek megtörténte után jünk csak a permetezéshez. A permetezésre csak kén-tartalmú szert szabad használni, mert a réztartalmú bordói levélvédő zékényebb leveleket okozhat leperzselnének.

Emelkednek a gabonák a Bánságban.

A bánsági és temesvári vidéken drágul a gabona. A készletek kifogytak, a kedvezőtlen időjárás miatt az aratás késleltetése szenved és a terméshangolton állapítják meg, hogy az állandó esőzés következtében a termés minőségileg gyengült. Csaknem minden bánsági faluban vannak vetésterületek, amelyek tavaly nem voltak. A bánsági árak között a legmagasabbak a búza 77—78 kg-os 720 lej, árpa 200 lej, zab 200 lej, rozs 160 lej mázsánként, kukorica 160 lej mázsánként.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

A remény.

Egy japán missziói iskolában a vasárnapi tanító arra hívta fel a gyermekeket, közülük mindenki saját hite és ismerete alapján adjon feleletet arra a kérdésre, hogy mit látja keresztyén hitének legnagyobb áldásának? Mit köszönhet a keresztyén hitnek? Az egyik amerikai lapban a misztérius beszámol a kapott érdekes és tanulmányos feleletekről. A legjellemzőbb és legtanulmányosabb feleletet egy Suzuki Sakae nevű tanuló adta, aki egyébként is csoportjában a legtalentedesebb és legkomolyabb ifjú volt. Ennek ifjú felelete nagyszerűen mutatja a keresztyén hit erejét és igazságát is, hogy az imponáló lendülettel előretörő japán lélekben milyen viszonyok kelt a keresztyénség igazságainak megismerésére.

Feleletében ezt írja ez az értelmes japán tanuló: Arra a kérdésre kell feleletet adnom, hogy mit látok legnagyobb áldását, mit köszönhetek az én keresztyén hitemnek? A kérdésre azt felelem, hogy abban, hogy nekem igazi reménységet ad. Ha az ember valóban igazi értéket kíván adni életének, ha de és érdemes ember kíván lenni, értékes életet akar élni, akkor célja sikeres szolgálathoz elsősorban reménységre van szükebbé, főként reménységének vonzó, biztató hatásától, milyen kitartással tudja szolgálni a hitét az elé tűzött célt. Az olyan ember, akinek életében reménysége olyan rabhoz hasonlít, aki a szobájában van bezárva, amelynek egyetlen ablaka sincs. Sötétség és reménytelenség körüli ebben a világban és azért el is vesztette kedvét és akaratát az élethez. Akinek életében reménysége van, az boldogan és öntudatosan tud dolgozni, mert hit és bizalom van a szívében. És hol találom igazi reménységet az életem számára? A legfelségesebb reménységet az adja nekem, hogy van hitem és hűségem, mindent javamra fordító szeretetem. Én nem tudok arról beszámolni, hogy mindent tanultam az alatt a négy év alatt, hogy Krisztus iskolájába járok, de azt tudom, hogy azóta erős a szívem, amióta Istenbe vettem hittem által igazi reménységet nyert az

Nagyon jellemző és tanulmányos ennek az értelmes japán fiúnak a levele. Mutatja ez a levél, hogy az emberi életnek valóban milyen nélkülözhetetlen drága kincse az a reménység, amelyet a hit ad. A mi jelenlegi életünk meghasonlottságát semmi sem mutatja jobban, mint éppen az, hogy a hitében bizonytalanul vált európai ember éppen a reménységet kezd el elveszíteni. Odá jutottunk, hogy mindenben kételkedünk s éppen azért nincs igazi alkotó életkedv az embereknél. Valamikor népének válságos helyzetében mint a legnagyobb veszedelemből így emlékezett meg népe lelkiállapotáról a proféta: „Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is.“ Jellemző sorok amelyek a mi népünk s általában az európai keresztyén népek lelkiéletét is kifejezően jellemzik. Olyan világban élünk, amelyben a mindenből kiábrándult fáradt ember nem látja életének értelmét és célját s mert a végső kérdésekre valóban nincsen felelet élete tényleg úgy amint az a japán gyermek nagyon okosan megírta egy olyan rabnak sinylődéséhez hasonlít, aki olyan börtön-szobájában van lezárva amelynek nincsen ablaka amelyen át kitekinthetne egy boldogabb élet biztató ígéretei felé. Élek s nem tudom miért, utra kelek s nem tudom hová? A csüggedt léleknek e reménytelen panaszokozása valahogyan ott zokog a hitében meghasonlott európai ember szívében. Ezért lettünk öregek mielőtt megvénültünk volna és ezért hiányzik az európai emberiség életéből az akaratnak az a hősi lendülete, amely által letudná győzni válságba került életének kétségbeejtő nehézségeit. Az a kicsi egészséges japán fiú tiszta szemekkel meglátta a hitnek a hősies keresztyén hitnek legnagyobb áldását. Mit mondjunk erre? Ez is egy jelenség, amely élesen figyelmeztet arra, hogy a hitének nagy kincseit eltékozoló keresztyén világnak újra kell tanulnia az evangélium isteni leckéjét.

Mulattató

A láthatatlan orvos.

— A Magyar Nép orvosi tanácsadójának. —

Minden beteg egy segélykérő koldus,
Gyógyfillért esdő bús, esett szegény,
Az orvos pedig örök adni-készen
All gyógytudása nehéz örhelyén.
Az egyik kéri, — a másik meg adja
A legfőbb földi jót: az Egészséget,
Mely erőt ad a testnek minden harora
S mely nélkül tört hajó az emberélet.

A legcsodásabb Gép, mely él: a test
Minden kis izma, ere, idege
Az orvosi kéz, szem és fül előtt
Nyitott könyv, titkos jelekkel tele,
Melyekből bizton olvas és ítél
És gyógyszer-katonáit harcra küldi,
Ha bomlást lát a csodaszerű rendben,
Míg csak a kór-hozókat el nem űzi.

De hogyha betege más hely lakója
S tanácsot tőle csak írásban kérhet:
Az orvosi kéz, szem és fül nem adhat
Biztos talajt a tapogató észnek:
Töpreng és mérlegel, — habozva tán, —
Nem érez tisztán — mégis elszánt-bátran
Kész a sok bús távol-beteg szegénynek
Reményes vigaszt adni száz tanácsban.

Ó, testvérem, kit tán meggyógyított,
Egy láthatatlan orvos jótanácsa:
El ne feledd azt megköszönni neki,
Legszébb jutalma: a siker tudása!
Lélekezéddel szorítsd meg a jobbját,
Mely rója azt a sok-sok gyógy-receptet —
S áldd őt, mint az, kit elveszett kincséhez
Nagy névtelen-jón hozzásegítettél!
Krüzselyi Erzsébet

Kaszavásár.

Tanuja voltam egyszer, midőn Csomák
Gergely uram benyitott a vaskereskedésbe.

— Szerencsés jónapot! —mondá.

— Mi tetszik?

— Kasza kellenék.

A kereskedő ugrik és egy csomó kaszát
tesz eléje. Csomák uram ellenséges szemmel
bandzsit a kaszák felé.

— Ágyújegyűt adjék az úr, szólt
tőleg elfordulva a kaszáktól.

A kereskedő visszarakja a bikajegyű
szákat és az ágyújegyűekből hoz néh.

— Termett ott még több is, — s
félvállról.

A kereskedő türelmesen eléje
minden ágyújegyű kaszáját.

Csomák Gergely szeme végigsiklik
mennyien, de a világért sem nyúlna
sem. Elkezd a fejét vakarni.

— No, mi a baj még?

— Hogy voltaképpen, mégis cs
lám a bikajegyűeket.

Mit tehetett egyebet, mint újra
colni a bikajegyű kaszákat.

Gergely gazda most már szinte
röstelli a dolgot s csakúgy találomra
zül veszi kezébe az egyiket.

Behúnyja először a jobb szemét,
végig rajta, aztán a balszemét húnnyja
közben már függőlegesen tartja
majd leereszti a hegyivel, végül pedig
a feje fölé s alulról sandit rá hossz
san.

— Hogy ez? — veti oda közömbös

— Két forint.

— Hoz a kasza! — kérdi gúnyos

Nem lehet az! Már ez a kasza!

Végigfekteti a pudlin s a kezével
nalat huz a levegőben, amerre a nyelv
következni, hogy miképp veszi majd
gát. Aztán a bütykös nagyujját végig
pengéjén, mind a két oldalon, megkop
négy-öt helyen a mutatoujja kalácsáva
leereszti a földre és a fáltérdén megha

— Hm... No... Igazán két for
kasza!

A kereskedő esküszik, nem adhatja
ban. Neki magának is annyiban van.

— Pedig nincs jól kiégetve, hallja

— A legfinomabb angol kasza.

— Ugyan ne tegyen bolondd
Ócska kaszából van ez megkalapálva

— Kitünő material! Holtig eltart.

— Ha ki nem esorbul, — teszi ha
vetve Csomák Gergely.

— Ilyen kaszája még nem volt

— Már mint nekem! Hát minek
engem az úr?

— Csak nézze meg kérem azt a

— Megnézzem! Minek nézzem?

kasza. Egyik olyan, mint a másik. Na

Amelyik éppen a kezembe került. Azért ki a színnel szaporán, mit kíván érte, ne sürgős dolgom van a piacon.

— Mondtam már, két forint!

— Hát van Istene az úrnak? Két forintot mit egy ilyen jószágért. Csak legalább már mi van rajta.

S azzal ismételten vizsgálat alá veszi a szuhint vele egyet, majd fölkerelkedik s a nagyobb világosság okaért. A szuhintől bekiált:

— A kalapomat odabent hagytam.

Ott künn megtáncoltatja a pengén a naparagkat, amik pajkosan futnak át a kékes lapon. A szájához emeli, rálehell s várja a várttal, mekkora darabon vonta be hátra a lehellet s mily gyorsan illan. Az megpengeti a kövezeten.

— Bolond egy csengése van, dörmögi s besompolyog a boltba, még ott is ezen a csengés: — nem tetszik nekem a csengése. Adja az úr egy forint nyolcvan krajcárért igy nem?

— Isten neki, egy hatost engedek. Vele egy forint kilencvenért.

— Nem lehet, nem éri meg. Kiátkozná a gyermekeim. Adja, nem adja úgy?

— Nem adom alább.

— Akkor Isten áldja meg!

Kioldalog de csak az utca közepéig, onnan meg visszater és még egyszer bekurjant:

— Adja, vagy nem adja?

— Nem adom.

— No, még ilyen kemény lélekkel sem volt dolgom, mióta az eszemet tudom. Hát tudja mit az úr? Tegye félre ezt a kaszát ide a sarokba. Még meggondolom egy kicsit oda-künn.

Egy jó óra mulva visszatér egy másik atyafival.

— Eljöttem, — lihegi, a verejtéket törölgetve homlokáról — ez itt a keresztomám Dorozsmáról, a Komót Istók. Azt gondoltuk ki, hogy ő is kaszát vesz, ha már így van, mert hogy hát az volna a rendje, ha ketten két kaszát veszünk, mindenik olcsóbban kapja a magáét.

— Nem adhatom olcsóbban... százszor megmondtam.

— Fontolja meg az úr, ne hirtelenkedje el a dolgot.

— Egy szó, mint száz.

— Nem enged? — pattant föl dühösen.

— Nem engedek, — felel az határozottan.

— Hát akkor én mit mondjak? — toldítja engesztelődvé.

— Mondjon, amit tetszik. Én többet nem beszélek kenddel.

— No, no, nem kell ám mindjárt megbaragudni. Ha a szavát sajnálja tőlem az úr, akkor hát adja ide a tenyerét.

Csomák Gergely uram most már beleesap a vaskereskedő tenyerébe nagy vidáman.

— Eb, aki megbánja, megvan a vásár!

Mikszáth Kólmán.

Vásárok • Adomák

Elkészült a világ legkisebb hegedűje.

St. Louis, amerikai városban egy olasz származásu hangkészítő elkészítette a világ legkisebb hegedűjét. A hegedű hossza félcentiméter.

A hegedű méretei ehhez a számhoz hasonlítanak. A kis hegedű külső részei azért keltette fel a közvélemény érdeklődését, mert a hangjának színezete csaknem teljesen hasonlít a rendes, nagy

hegedű hangjához. Minden nótát el lehet játszani a kis hegedűn éppen úgy, mint a rendes nagy hegedűn.

Meghatározás.

— Hogy vannak a fiai?

— A nagyobbik megnősült, a kisebbik jól van.

Minden árleszállítási akcióban részt vesz, épen ezért

külföldi és olcsó regényekért és szakkönyvekért forduljon a **MINERVÁHOZ** Cluj—Kolozsvár. Str. Regina Maria (volt Deák F.-utca) 1.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Tanuld meg!

Hogyan javítjuk meg az avas zsirt? A disznózsir nyárára sokszor megavasodik. Az ilyen zsir főzésre nem alkalmas, mert kellemetlen ízűvé teszi az ételket. Az elromlott zsirt könnyű használhatóvá tenni a következő módon. Az avas zsirt vasfazékban hevítjük, mielőtt megolvad, öntsünk hozzá lefőlözött édestejet, 6—8 liter zsirra 1 literrel. A csakhamar képződő barnás, kellemetlenszagú habot szedjük le mindaddig, míg a zsirban semmi tejfoszlány sem mutatkozik többé. Amikor a zsir teljesen megtisztult és leülepedett, óvatosan más edénybe öntjük, de úgy, hogy a fazék fenekén levő lerakódás vele ne menjen.

Használjunk árpakávét. A mai nehéz pénzügyi viszonyok között a háztartást összegezzük alig elegendők a legszükségesebb beszerzésekre. Kávéra bizony nem futja. A kávé azonban jól pótolható árpa kávéval. Az árpakávé a következő módon készül. Annnyira megnedvesítjük a szemeket, hogy 5 százalék víz legyen bennük. Aztán megpörköljük, lehetőleg gyorsan lehűtjük, ami legkönnyebben úgy történik, hogy szétterejtjük és folyton forgatjuk. Ha a pörkölés vége felé 1 százalék cukrot hintünk rá, szebb és jobbjú lesz.

D. A. Mintán megpróbálta egy a lótetű, valamint a hangya irtást háziszerekkel, azonban ezek eredményre nem vezettek, a következőket ajánlhatjuk. A hangya irtására a legalkalmasabb a *Thanol* oldattal való permetezés. A kárfiol és káposztán a hangya nem annyira a leveleket pusztítja, hanem az ott tanyázó tetvekért járkál. Tehát elsősorban a tetveket kell gyökeresen kiirtani, mert akkor a hangya járás is megszűnik. A kárfiol és káposzta fejeket sürgősen permetezze be 15—2 százalékos *Thanol* oldattal, vagyis körülbelül ¼ kilogramm *Thanol* vegyítsen kb. 15 liter lágy vízzel. Az így nyert erős oldattal erős nyomású kézi vagy esetleg háti permetezőgéppel permetezze alaposan be a megtámadott részeket és különösen azokat a részeket figyelje meg, ahova a hangya különösebben jár, mert itt van a tetvek főfészke. Ha a permetezést jól végezte, ennél fogva a *Thanol* a tetveket elérte s ezek egy pár másodperc alatt elpusztulnak. Természetesen később is kell figyelnie, a kárfiol és káposzta fejeket s ha azokon új tetveket, illetve hangyajárást tapasztal, a

permetezést meg kell ismételnie. A *Thanol* egyébként minden kultúrnövény, rózsafa és gyümölcsfák levéltetveit biztos sikerrel, nyomban elpusztítja.

A lótetű irtására igen alkalmas az *Arvalin*. ¼ kilogramm mennyiségű törmelék rizset a szokásos módon puhára főzünk s mikor ez kihül, 1 kilogr. *Arvalinnal* alaposan öszekeverjük. Este a lótetű által megtámadott helyeket jól megöntözzük és 10-15 perc eltelté után az *Arvalinnal* elkészített masszát a megöntözött helyekre kiszórjuk, még pedig négyzetméterenként 50—60 grammot össze-

sen. 3—4 nap elteltével ezt a járást megismételjük. Figyeljünk azonban arra, hogy a *valin* igen erős mérgező anyag, vele dolgozik munkaközösségek és a munka elvégzése után kezeit alaposan mossa meg. is figyelmeztetjük, hogy a *valin* dobozában semmiféle használható, az semmi célra felhasználható s ha kiürült edényeket, ezeket beszerezheti az *Arvalin* cégnél Cluj-Kolozsvara, Calea Regele Ferdinand—Vilényi-u. 8. A *Thanol* ára 40 grammonként 60 lej, míg a *valin* kilónként 85 lej és a költség.

I. B. Tusnóci. A málnaszőlő következő módon készítik. nyomkodjuk az érett málnát egy széles száju üvegbe 10 liter málnához 25—30 dkg citromot veszünk. Ezt naponta keverjük. Ha az erjedés 3—4 nap után megszűnik, a málna levét nyomkodjuk, felforraljuk s után egyszer-kétszer szűrőpapírral megiszűrjük. Egy liter léhez 16.5 dkg. cukrot teszünk egyszer felforraljuk. Ha a lé (lehet melegen is) tiszta gyöngyflanellel átszűrjük s a üvegbe töltve lepecsételjük.

P. K. Nagybánya. Kérés forduljon közvetlenül a feltalálóhoz, aki bizonyára szívesen Önnek felvilágosítást adni fog. vonatkozólag hogy elromlott fűtéses keltetőgépet hogyan vittathatja meg. Címe: Gr. T. Arvéd Cluj-Kolozsvár, Calea robantilor—Honvéd-u. 118.

F. L. A beküldött minta gyöngyajak, hanem fehér a csalán. Tehát ezt nem lehet használni a kért betegségre.

Ugy-e szeretne egészséges gyümölcsöt? — Egyetlen út vezet hozzá:

Permetezzen gabonabetegségek és rágóférgek, hernyók ellen:

ARZOLA-SULFAROL permetezővel

vagy

TUTOKIL-al.

Felvilágosítások a vezérképviseletnél:

Frederic Spodheim & Co, București 2., B-dul Elisabeta 55. v. 5.
„MAGYAR NÉP” Szerkesztőségénél Cluj-Kolozsvár, Str. Paroia L. P.
(volt Brassai-utca) 5.

Első áldozóknak, bérnálóknak

a legszebb imakönyvek kaphatók olcsó árakon a MINERVÁNÁL, Cluj-Kolozsvár.

	Fehér kötés	Vászonzötés	Lei
Gyémántok, 4,5×6 cm.	120.—	40.—	Lei
Gyöngyszemek, 5,5×8,5 cm.	—	100.—	—
Isten a valódi szeretet	7×10 cm.	140.—	90.—
Uj lelki manna	7×10 "	160.—	—
Üdvözlégy Mária	9×12 "	280.—	—
Cséplő: Üdvösség gyöngyei	9×12 "	200.—	—
Lakner: Lelki harmat	7×11 "	—	72.—
Hevadói: Liliomszirmok	ránázott kötésben	—	58.—
Blaskó: Irádság és élet (leányoknak)	9×12 cm.	—	30.—
Sik-Schütz: Imádságoskönyv	9×12 "	—	50.—
P. Biró: Nefejejts	9,5×13 cm.	—	180.—
Bangha: Imakönyv birkötésben	9,5×13 "	—	180.—
Katholikus keresztényélet	9,5×14 "	—	35.—
	8,5×11 "	98.—	—
	fűzve 10 lei	—	20.—

Szerkesztői üzenetek

Előző számainkban közöltük olvasóinkkal, hogy a hátralekösökhöz kitöltött postautalványt mellékelünk, amelyben feltüntetjük azt is, hogy egyes előfizetőink mekkora összeggel tartoznak f. év végéig. Az utalványok melléklését tovább folytatjuk addig, amíg minden hátralekös felszólítunk. Ennek alapján közöljük azokkal, akik a kitöltött postautalványt kézhezkapták, hogy az ott feltüntetett összeget küldjék be minél hamarabb, mert csak azok részére küldhetjük tovább is lapunkat, akik nincsenek hátralekban. Ez a felhívásunk főképen azoknak szól, akik több, mint egy évi díjjal tartoznak. Akikhez még nem tudtuk eljuttani a hátraleköt feltüntető postautalványt, azokhoz is rövid időn belül kiküldjük, illetéleg lapjukhoz mellékeljük.

H. J. Olthéviz, I. M. Nagykapus, O. P. Hadikfalva, G. J. Szövérd, Sz. M. Temesyár, Zs. F. Diészentmárton, M. A. Felsőrákos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Ismételten kérjük azon olvasóinkat, akik lakást változtatnak, szóval címjavítás alkalmával ne csak az új, hanem a régi lakás-címeket is közöljék velünk, mert nélküül kérésüket csak nagy késséssel és fölösleges levelezgetések árán tudjuk elintézni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. S. L. Székelyszentmihály 150, D. J. Szászrégen 40 és 50, M. Kaszinó Abrudbánya 150, K. M. Elekes 155, T. L. Monyoró 155, F. Gy. Szemlak 155, B. I. Erdőhegy 155, B. G. Mieske 85, Z. R. Szentjobb 155, Z. G. Mezőbaj 155, P. S. Bihardiószeg 155, S. J. Érábrány 155, A. J. Élesd 155, K. T. Belényes 155, V. B. Árkos 450, S. A. Krizba 155, K. M. Tatráng 155, K. Gy.-né Gyimesbükk 75, B. S. Gyergyóújfalu 155, B. D. Csikszentmárton 155, G. I. Csiktapolca 155, P. A. Kásonimper 155, B. M. Kozmás 150, K. I. Bucuresti 155, P. G. Józseffalva 85, O. G. Sepsibükszad 150, N. M. Nagyborosnyó 155, D. L. Barót 110, F. R. Csikvaesáresi 150, H. J. Vilvoorde 250 Lei.

VERGILIUS:

„GEORGICA“-ja

Szabó András igazgató-tanár kitünő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltjában,
Cluj-Kolozsvár, S.r. Regina Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60— lei.

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP“-ben!

gyöngyajak ugyan a csalán között terem, de nem az árvacsálánhoz, amely sokkal nagyobbak és fehérebb virágai, míg a gyöngyajak apró vöröses színű virágok. Az árvacsálán neve származik, hogy a levél olyan, mint az igazi csalán, de nem csip. A gyöngyajak levelei is egészen más alakúak.

Azt írja levelében, hogy a krumpli, különösen most esős időben, valami betegség támadja, amelyik a levelét leforrzza. Azt írja, hogy az ilyen krumpli a gumója a télen megfagy. Az Ön által közölt betegségre burgonya-vésznek nevezik. Egy gomba kártevő okozza, amely a különböző fajtájú burgonyát más és más mértékben megtámadni. Egyik legkézenfekvőbb fajta a burgonyavészszel szemben a kifli-krumpli. Ezt sok betegség teljesen tönkretesz. A burgonyavész ellen permetszel védekezünk. Permetezés igen alkalmas a Bordóilé. Permetezést a következőképpen végezzük. Virágzás előtt 1/2 literes Bordóilével permetszel. Virágzás után egyszer vagy kétszer 1/4—2 százalékos levelépermetezünk. A permetszés alkalmas ügyeljünk arra, hogy a permetszetes éreje mindenütt megérjen a levélzetét s a levél alsó részét. Olyan vetőgumót ne használjunk továbbtermelésre, amely erősen fertőzött krumpliból való.

Az Arról panaszkodik, hogy a csigák a csupasz csigák naponta sok kárt okoznak. A csigák elpusztítására igen jól használható a frissen égetett mézszórás. A csiga által látogatott helyre frissen égetett mézszórásom porát kell kiszórni, majd magát a csigát kell ezzel a mézzel behinteni. Ha ugyanis a csiga mézszorral beszórjuk, akkor a csiga védelméül, bőven vágya ki nyálkát, hogy a porból megvédhessék. Ha azonban ezután megporozódik, akkor már nem lehet ki van merülve, nem tud nyálkát kiválasztani és elpusztul.

A szerkesztőket lelel:

GYALLAY DOMOKOS

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . 500 L. Félévre . . .
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pöp (volt Brassai-u.) 5.
Kérjen mutatványszámot.

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Tehermentes I. osztályu termőföldet vennék Székelyudvarhely—Székelykeresztur között. Címeket holdankinti ármegjelöléssel a lap kiadóhivatalába kérek.

Pályázati hirdetés. A bácsfalusi ev. egyházközség önálló kántori állására pályázatot hirdet. Pályázhatnak kántortanítói oklevéllel bíró egyének. Javadalmazás: havi 1500.— Lei fizetés, 1 kath. hold szántó és a stóla-övedelem. Véglegesítés egy évi próbaidő után. Jelentkezni lehet: 1933. július 15-ig, az Ag. hitv. ev. lelkesi hivatalnál, Baou-Bácsfalva, jud. Brasov.

Könyvosztályunk

(a **MINERVA** könyvtár)

közli olvasóinkkal, hogy az alábbi népszerű művek közül új kiadások jelentek meg

Géczy: Gyimesi vadvirág
— Amit az erdő mesélt
Csepreghy: Sárga csikó
— Piros bugyellár

Almási: A tót leány
Rátkay: Felhő Klári
Lukácsi: A vereshajú
Szigligeti: A cigány
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A to'onc
és darabonként 55 lejért kaphatók.
Ujabb népszerű művekből is nagy részben.
Kérje jegyzékünket!

Rendeljenek

„Szentháromság“ kaszát

és

„Szentháromság“ követ.

Az idén is teljes jótállással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.
Balkezes kaszák is kaphatók.

Csak épen az árakat szállítottuk le.

„Szentháromság“ kaszák árai:

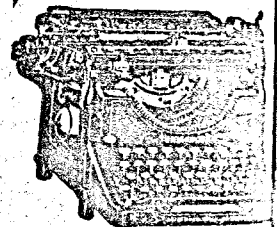
65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab „Szentháromság“ kő ára százötven Lei.
Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a faluban levő megbízottunknál.

„Szentháromság“ Kaszatelep
Oraşul-Nou — Avasujváros, Judeţul Satu-Mare.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona gépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és angol írógép és sokszorosító készülékekkel. Speciális javítóműhely. Összes rendszerű gépek részletek. Használt írógépből nagy mennyiségben.

Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Desk F.)
Telefon 9-51. — Telefax